

Nr 220.

Av herrar **Andersson** i Falkenberg och **Gustavson** i Västerås,
*angående införande av legala kompetensvillkor för rätten
att idka hantverk.*

Från representanter för hantverket i vårt land hava upprepade gånger framförts önskemål om införandet i näringsfrihetsförordningen av bestämmelser rörande vissa villkor för rätten att självständigt utöva hantverk, såsom viss tids praktik i yrket, genom gesällbrev eller på annat lämpligt sätt styrkt yrkeskunskap samt kunnighet i bokföring och kostnadsberäkning.

Inom riksdagen har frågan om uppställande av legala kompetensvillkor för rätten att idka hantverk varit föremål för behandling senast år 1934. I då väckta motioner, I: 137 och II: 307, hemställdes sålunda bland annat om skyndsamt återupptagande av utredningen om revision av gällande näringsfrihetsförordning, varvid särskild uppmärksamhet borde fästas vid frågan om näringsfrihetens begränsning genom uppställandet av dylika villkor. Första lagutskottet, som hade att behandla de nämnda motionerna, förklarade sig visserligen till fullo beakta de betydande svårigheter med vilka hantverket för närvarande hade att kämpa, men ansåg det samtidigt mindre tilltalande att genom uppställande av vissa legala kompetensvillkor hindra arbetslösa personer från att skaffa sig utkomst inom ifrågavarande näringsgrenar. Utskottet avstyrkte därför motionerna helt. Något större förståelse för de i motionerna framförda synpunkterna kommo däremot till uttryck i en till utskottsutlåtandet fogad, av tre utskottsledamöter avgiven reservation. Reservanterna ansågo visserligen att en lagstiftning i syfte att införa legala kompetensvillkor för rätten att idka hantverk skulle vara förenad med så betydande svårigheter, att de icke kunde förorda åtgärder i sådant syfte, men hemställde i stället, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att förnyad utredning måtte verkställas angående lärlingsutbildningen inom hantverket. Till stöd för denna hemställan åberopades bland annat, att alla stödåtgärder för hantverket vare sig i form av lagstiftning eller på annat sätt torde förutsätta en god utbildning av hantverkets lärlingar. Reservanternas förslag vann sedermera vid behandlingen i kamrarna riksdagens bifall.

Det steg som sålunda tagits av riksdagen i syfte att verka till ett höjande av yrkesskickligheten inom hantverket är att hälsa med tillfredsställelse och torde samtidigt få tydas såsom ett uttryck för en något ökad förståelse inom

riksdagen för de önskemål, som på förevarande område upprepade gånger framförts från representanter för hantverket. Den beslutade utredningen rörande lärlingsutbildningen kan emellertid endast betecknas såsom ett första steg i rätt riktning i syfte att komma det för varje år som går alltmer betryckta hantverket till hjälp. Någon verkligt rationell lösning av den här till behandling upptagna frågan torde icke kunna vinnas på annan väg än den av Sveriges hantverksorganisation påyrkade, nämligen införandet i näringsfrihetsförordningen av särskilda kompetensvillkor för rätten att idka hantverk. Givetvis äro svårigheterna utomordentligt stora, då det gäller att komma fram till en sådan lösning, men de torde dock ej, om endast viljan är god, vara oöverkomliga. I varje fall borde ingen för hantverkets lyckliga fortbestånd intresserad ställa sig avvisande gentemot tanken på en grundlig och allsidig utredning huruvida och på vad sätt det kan vara möjligt att undanröja de nämnda svårigheterna och bringa den förevarande frågan till en lycklig lösning. En sådan utredning synes lämpligen kunna upptagas i samband med den av föregående års riksdag begärda utredningen rörande lärlingsutbildningen inom hantverket.

Med stöd av det anförda hemställes därför,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande införande av legala kompetensvillkor för rätten att idka hantverk samt om framläggande för riksdagen av de förslag, vartill utredningen kan giva anledning.

Stockholm den 22 januari 1935.

Anders Andersson,
Falkenberg.

David Gustavson,
Västerås.
